

Bevezetés a mérés technikába és jelfeldolgozásba

Tihanyi Attila
2007. április 24.

Mikrovezérlők

- 1970 E.M.Hoff javasolja az univerzális vezérlő eszköz kialakítását
- 1971 4004 4040
  - 4 bits 750kHz órajel
  - 8...16 ciklus/utasítás 3 mélységű verem
- 8008 számos utángyártó pl. TEXAS
- Intel 8080 Motorola 6800 Zilog Z80
- Intel 8051 és 8086 irány szétválása

Információ és feldolgozása

- Információ egysége „bit”
- Jelentése „1”-> Igen „0”-> Nem
- 8 bites sorozata byte tartalma
  - lehet szám -> 0 ... 255
  - lehet karakter -> ‘0’...‘9’ ‘A’...‘Z’ ...
  - lehet analóg érték (ADC DAC)
    - Mintavétel, Kvantálás

ASCII kódtábla

Az ASCII kódszavak		Felső három bitje							
		000	001	010	011	100	101	110	111
Alsó négy bitje	0000	NUL	DLE	SP	0	@	P	`	p
	0001	SOH	DC1	!	1	A	Q	a	q
	0010	STX	DC2	"	2	B	R	b	r
	0011	ETX	DC3	#	3	C	S	c	s
	0100	EOT	DC4	\$	4	D	T	d	t
	0101	ENQ	NAK	%	5	E	U	e	u
	0110	ACK	SYN	&	6	F	V	f	v
	0111	BEL	ETB	'	7	G	W	g	w
	1000	BS	CAN	(	8	H	X	h	x
	1001	HT	EM	)	9	I	Y	i	y
	1010	LF	SUB	*	:	J	Z	j	z
	1011	VT	ESC	+	;	K	[	k	{
	1100	FF	FS	,	<	L	\	l	}
	1101	CR	GS	-	=	M	]	m	
	1110	SO	RS	.	>	N	^	n	~
	1111	SI	US	/	?	O	_	o	DEL

Kódok

Bin	Gray	Bin	Gray
• 0000	— 0000	• 0101	— 0111
• 0001	— 0001	• 0110	— 0101
• 0010	— 0011	• 0111	— 0100
• 0011	— 0010	• 1000	— 1100
• 0100	— 0110	• 1001	— 1101

Kódolás tipikus kódok

- Binearis kód

- 1 byte 0 ... 255 1111 1111
- 2 byte 0 ... 65 535 1111 1111 1111 1111
- 3 byte 0 ... 16 777 215
- 4 byte 0 ... 4 294 967 295

$$v = \sum_i c_i 2^i$$

Hexadecimális ábrázolás

- 1 byte 0 ... 0FFH   0 ... 0xff
- 2 byte 0 ... 0FFFFH   0 ... 0xffff
- 3 byte 0 ... 0FFFFFFFH   0 ... 0xffffffff
- 4 byte 0 ... 0FFFFFFFFFH   0 ... 0xffffffff

$$v = \sum_i k_i 16^i$$

BCD ábrázolás

- 1 byte 0 ... 99H   0 ... 0x99
- 2 byte 0 ... 9999H   0 ... 0x9999
- 3 byte 0 ... 999999H   0 ... 0x999999
- 4 byte 0 ... 99999999H   0 ... 0x99999999

$$v = \sum_i k_i 10^i$$

Negatív számok

- Komplement kódú ábrázolás
  - Írjuk le külön 1 biten a szám előjelét
    - ➔ létezik +0 és -0 ez nem biztos, hogy jó
- 2-es komplementes kódú ábrázolás
  - Legmagasabb helyiértékű bit az előjel
    - $H_a == 1$ ➔ negatív a szám
    - $H_a == 0$ ➔ pozitív a szám

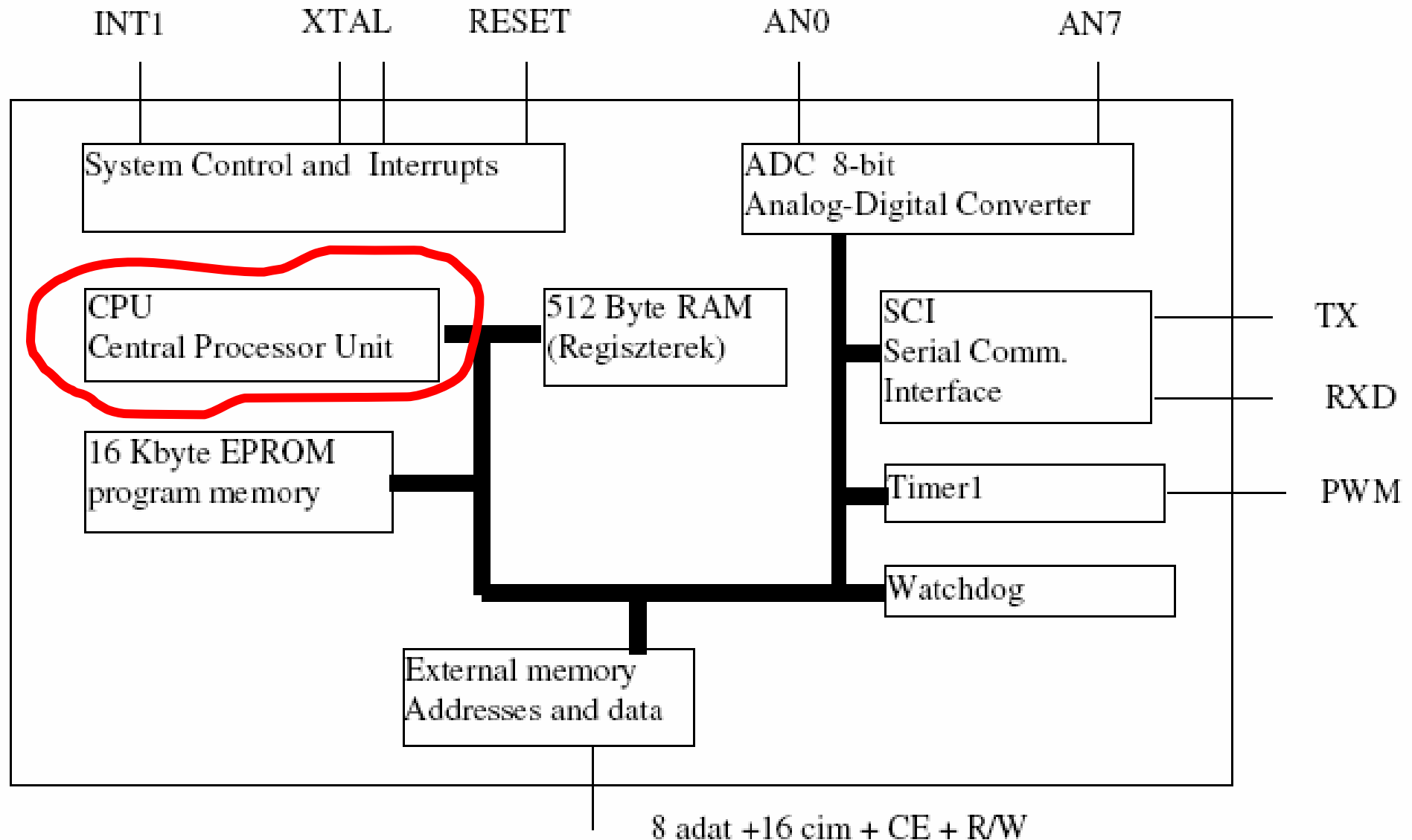
Komplementens kódok

- Binearis kód
  - 1 byte -128 ... 127
  - 2 byte -32 768 ... 32 767
  - 3 byte -8 388 608 ... 8 388 608
  - 4 byte -2 147 483 648 ... 2 147 483 647

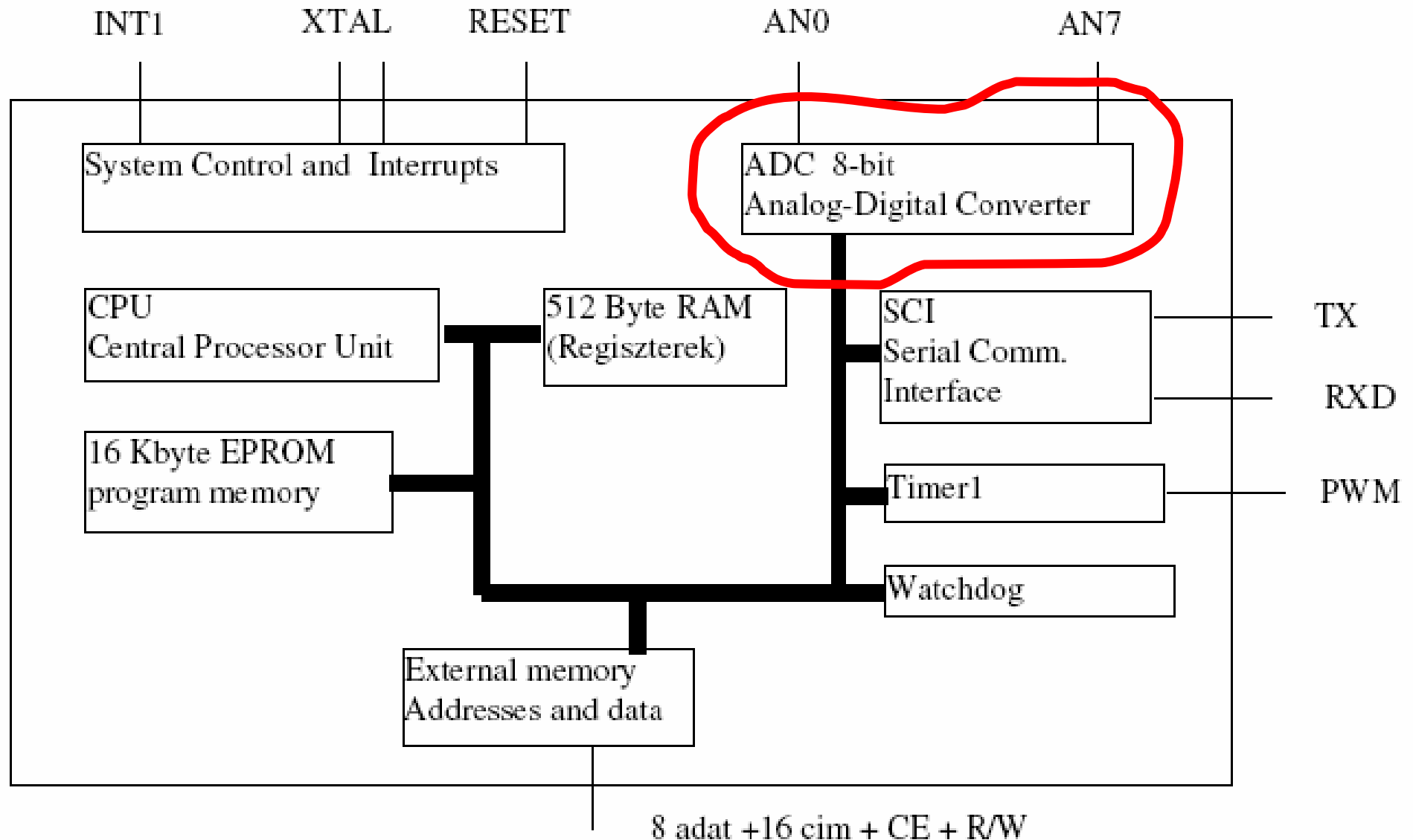
Számok

Gyakorlás

TEXAS TMS370

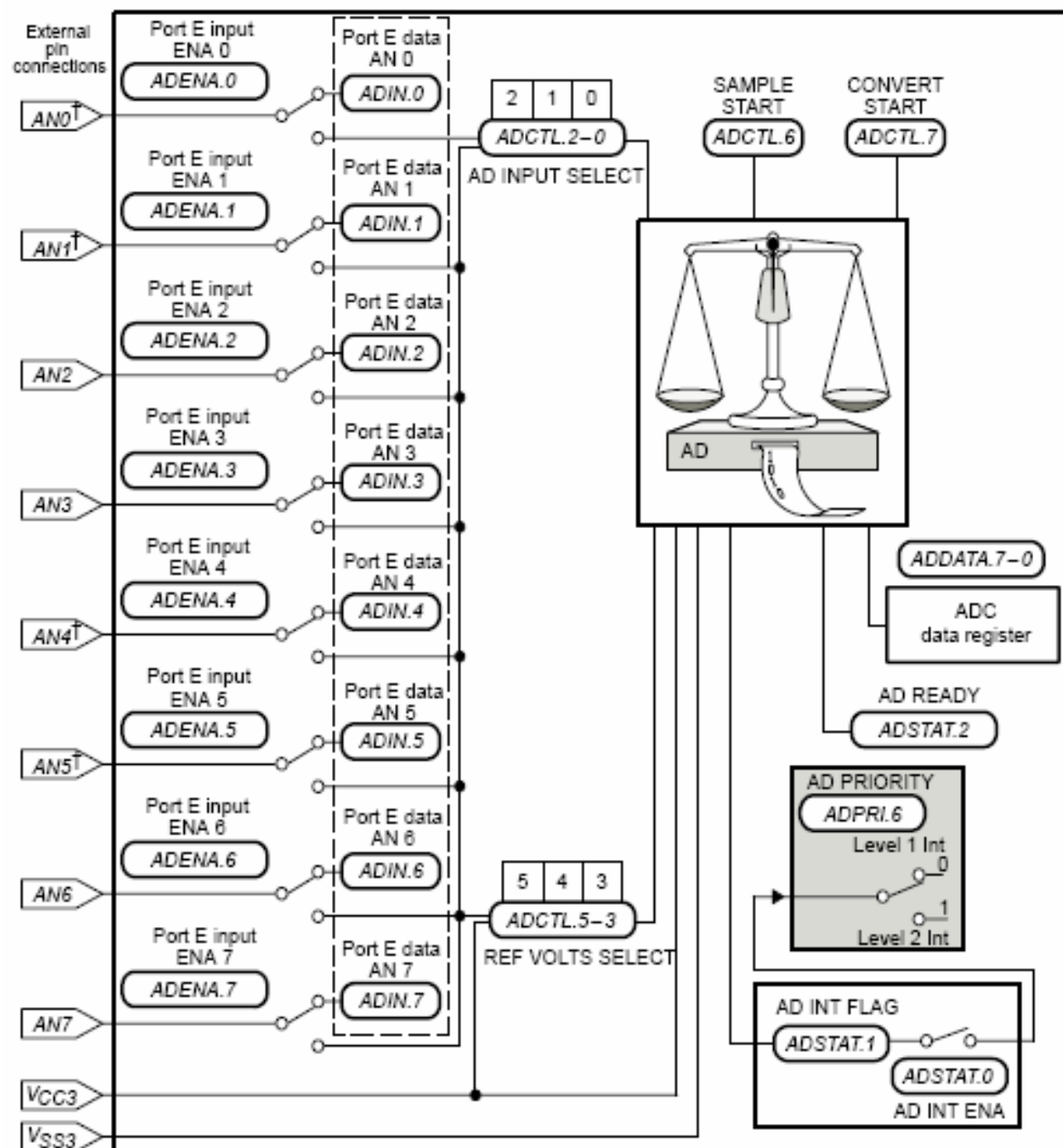

TEXAS TMS370

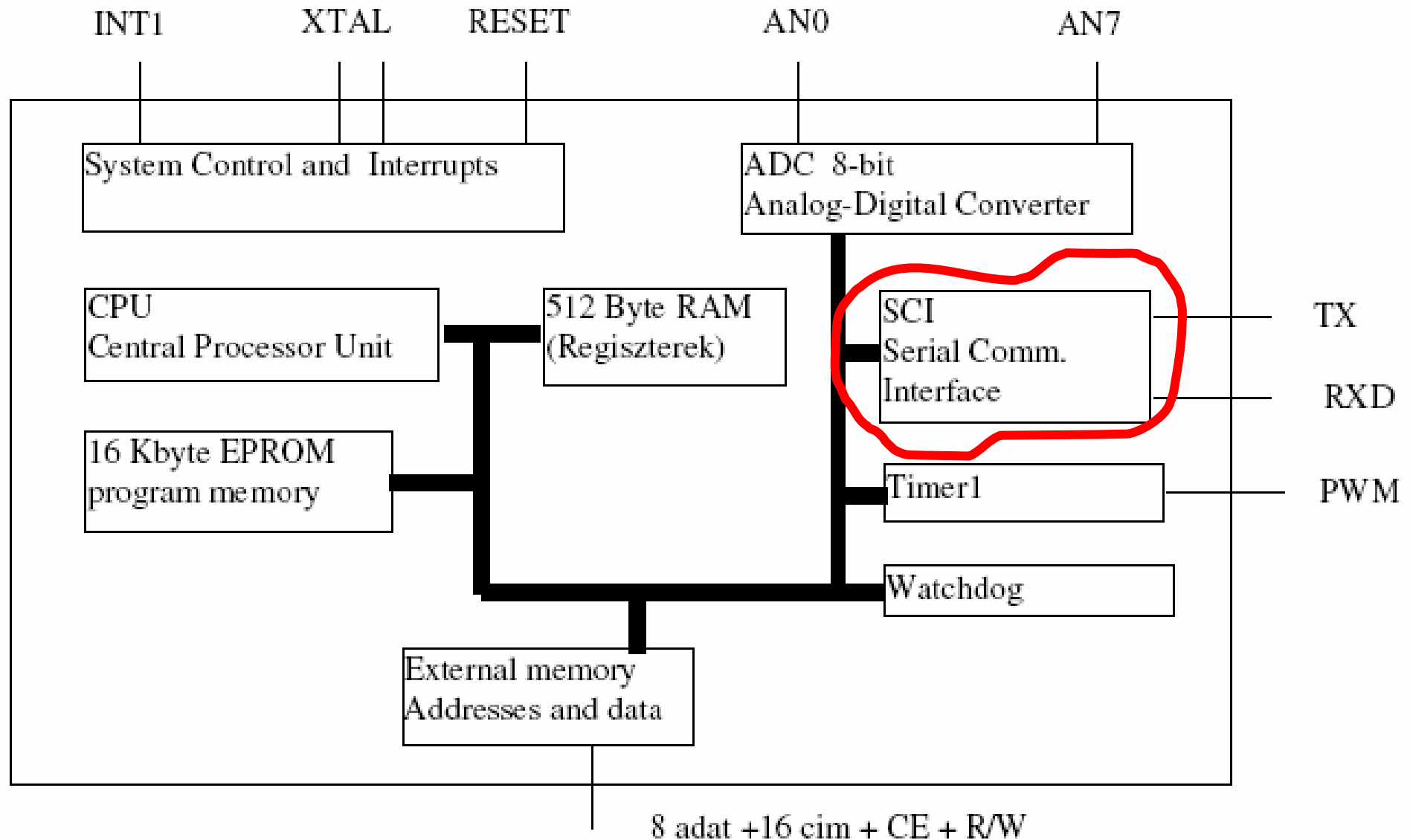
Analóg bemenet(ek)

- 8 bites konverter
- Max 5V bemeneti feszültség
  - $5V/255 = 19,6mV$
- Intervallum felezéses üzemmód
- Kb 100 ks/s sebesség

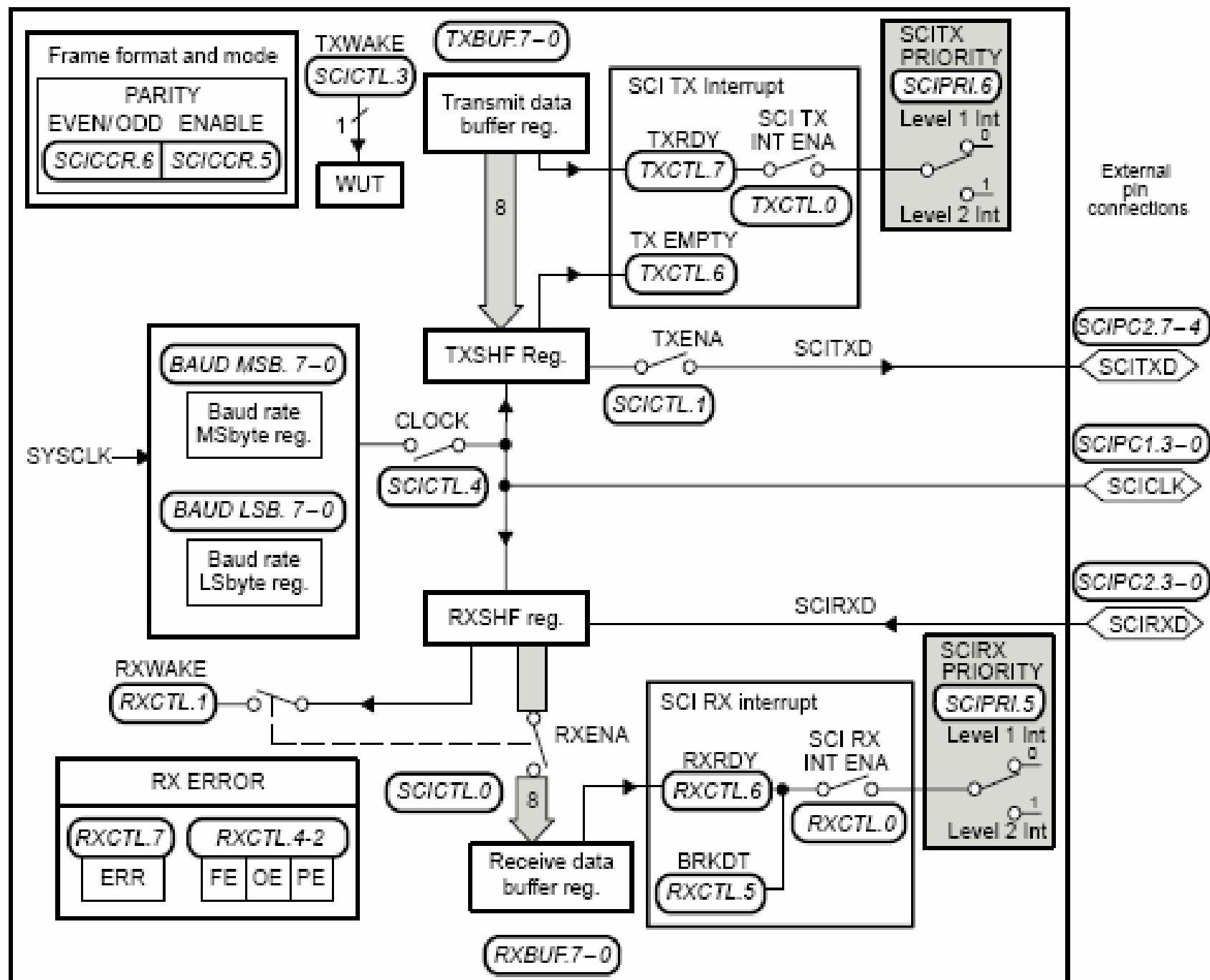

† These pins are not implemented in the TMS370C4x 40-pin device.

TEXAS TMS370

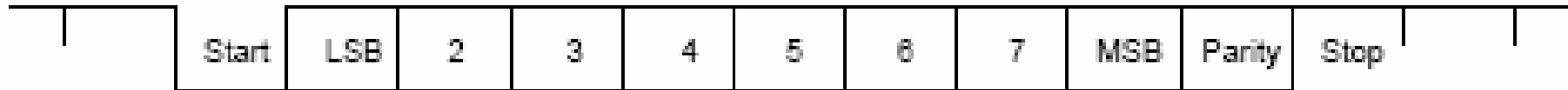

Note: SCI1 registers are described in detail in Section 9.8.1 beginning on page 9-22.

Aszinkron soros kommunikáció

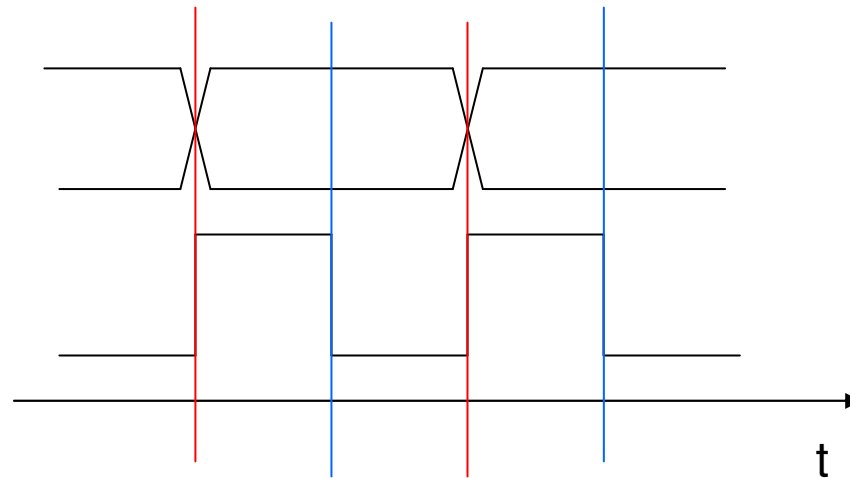
Idle Line Mode
(Normal Nonmultiprocessor Communications)

- Start bit **mindig 1**
- Adatok alacsony magas sorrendben **5;6;7;8;**
- Paritás **N;M;S;O;E;**
- Stop bit **1;1,5;2;**
- Névleges sebesség
  - **50, 100, 150, 300, 600, 1200, 2400, 4800, 9600, 19200, 38400, 57600, 115200, 230400, 460800, ...**

Synchron serial communication

- SPI

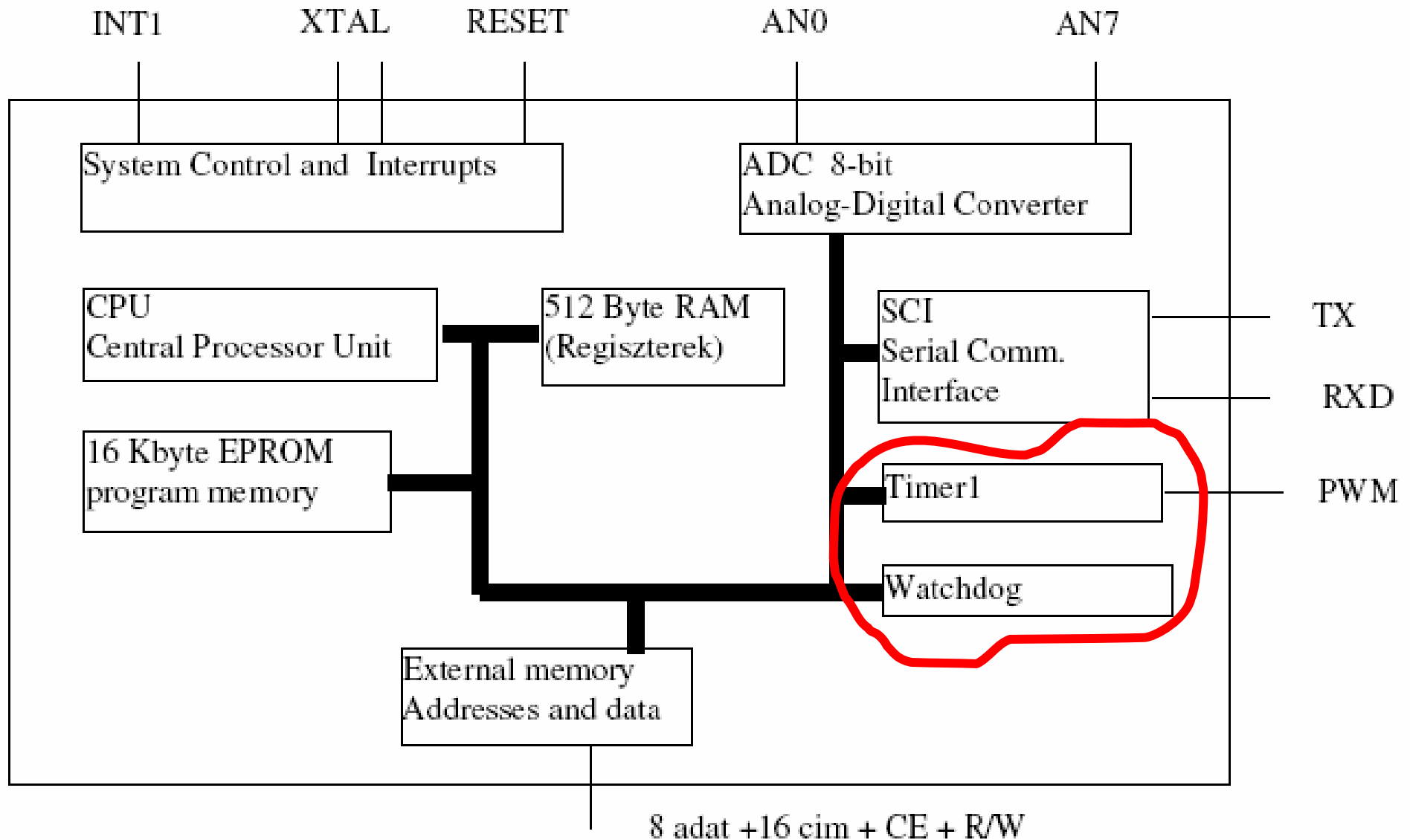
- 1 adat bemenet
- 1 adat kimenet
- 1 órajel
- 1 szelekt jel

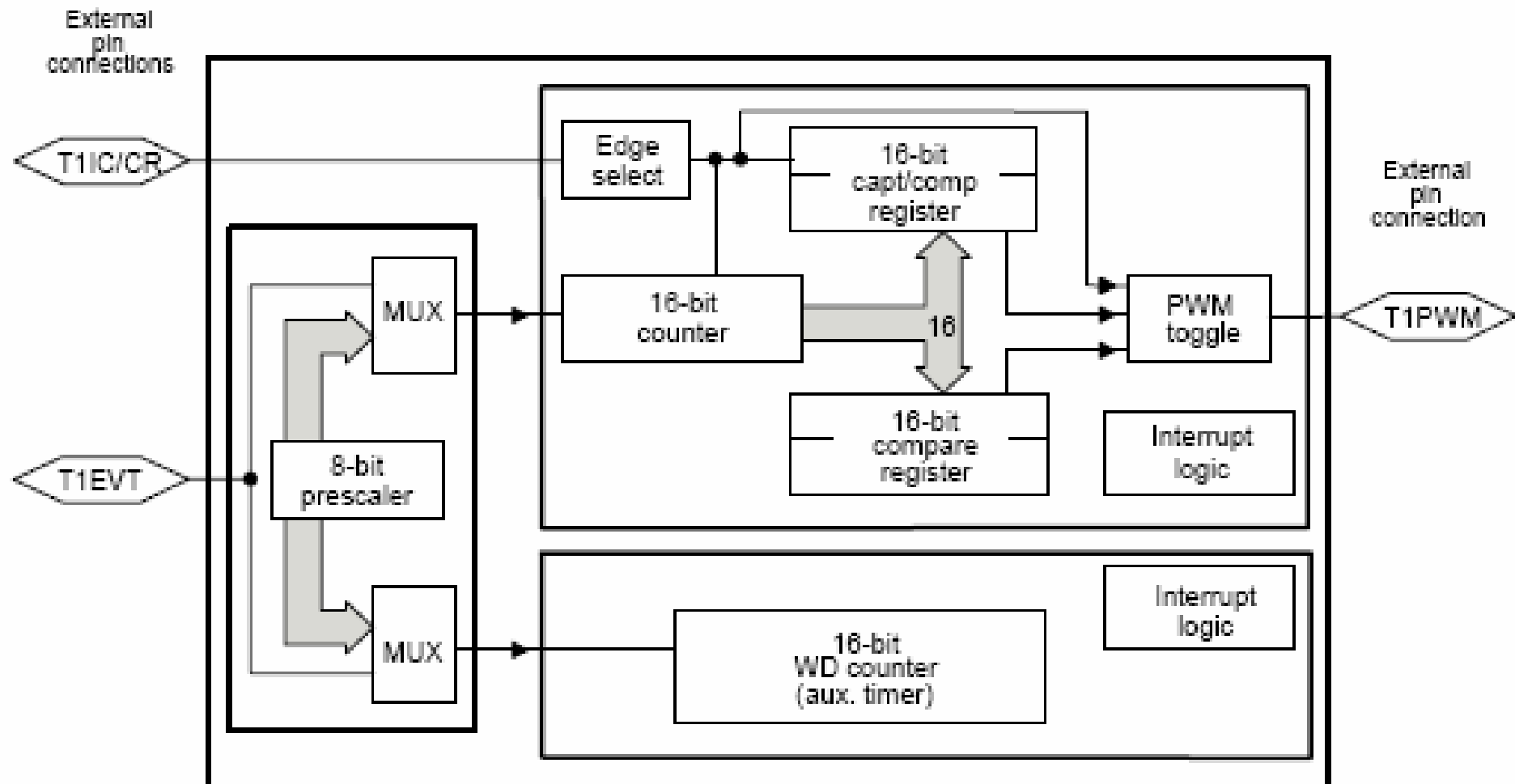
- I2C

- 1 adatjel kétirányú
- 1 órajel

TEXAS TMS370

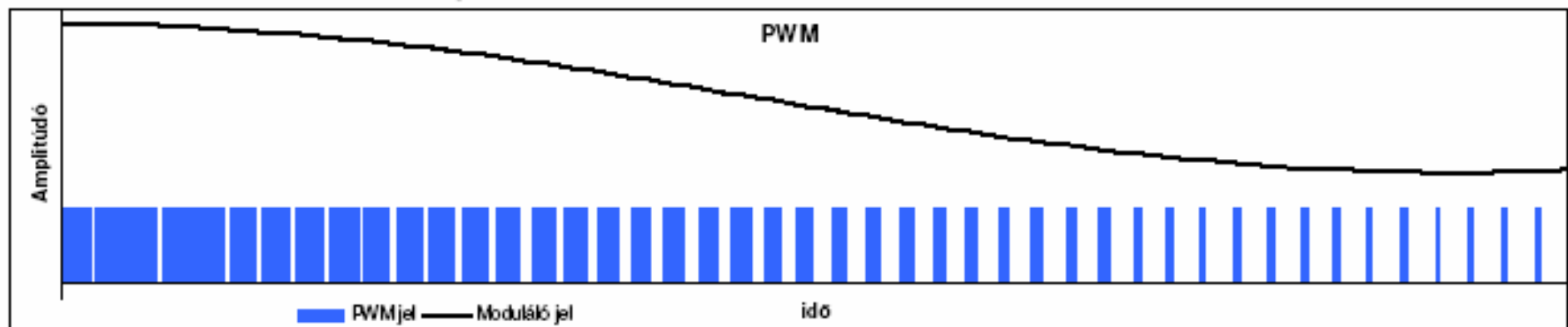

Timer

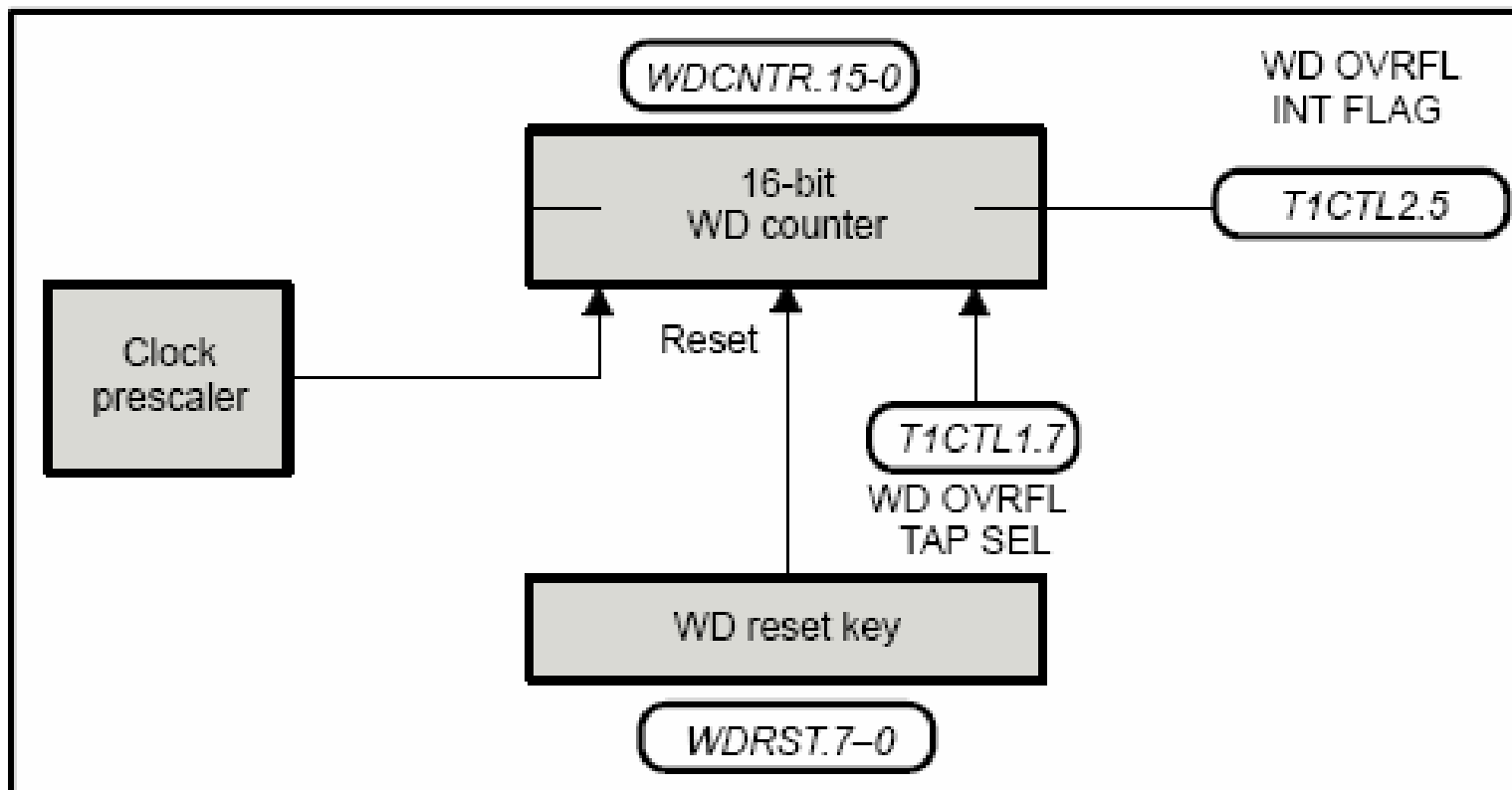
Pulse Width Modulation

- Egyszerű DAC megoldás

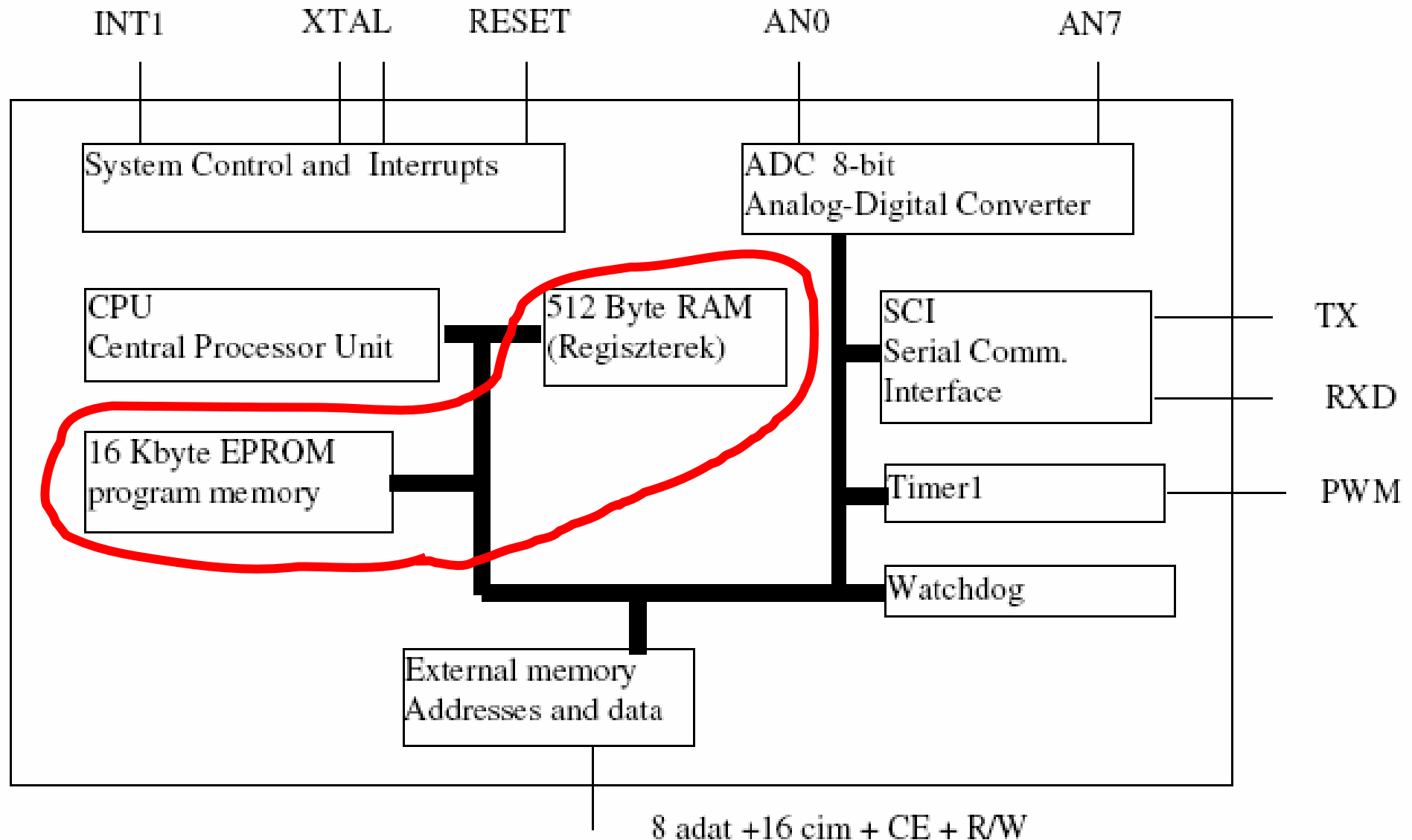

WATCHDOG

- Újraindítható monostabil multivibrátor
- Program futásának ellenőrzésére alkalmas
- Biztonsági megoldások

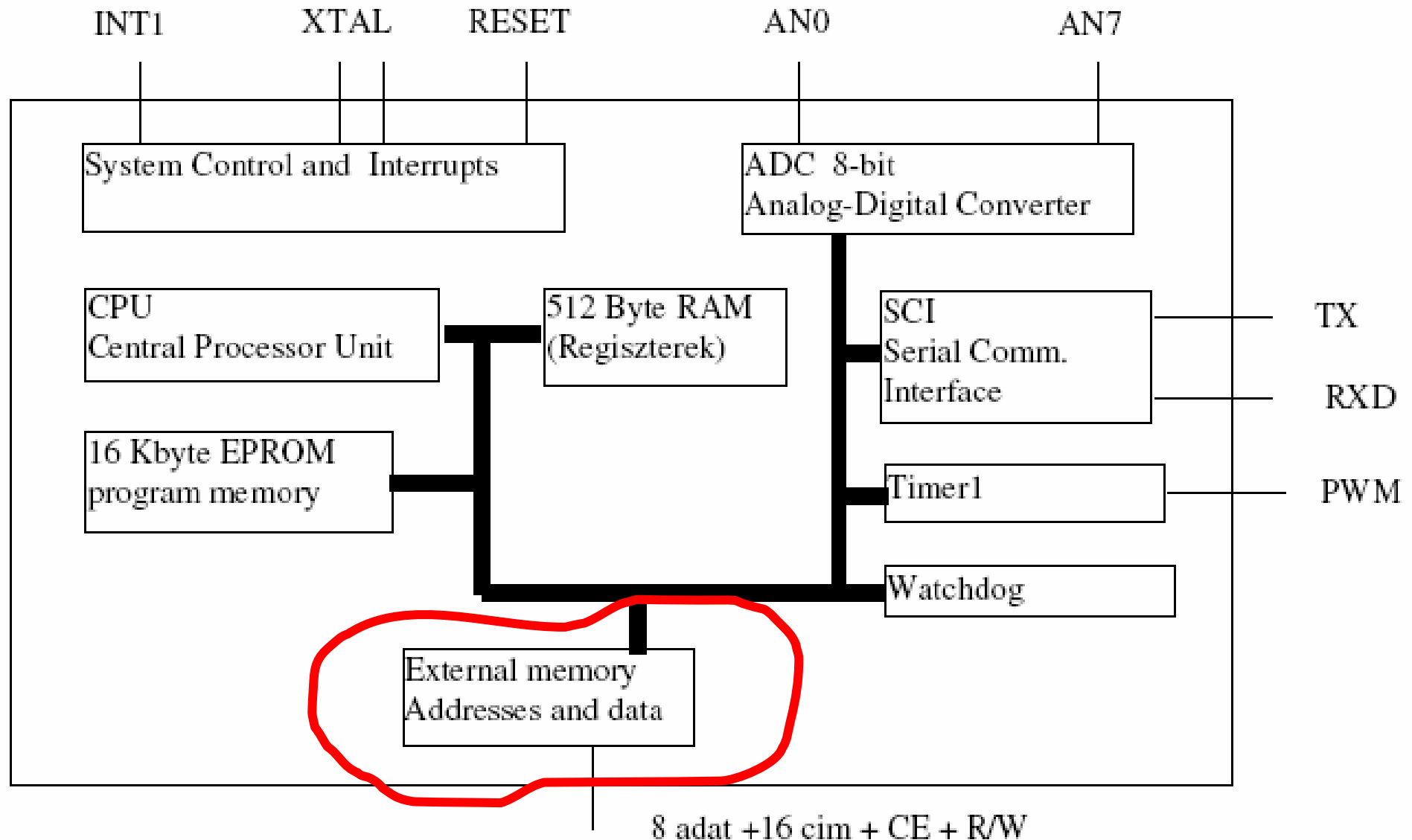

TEXAS TMS370

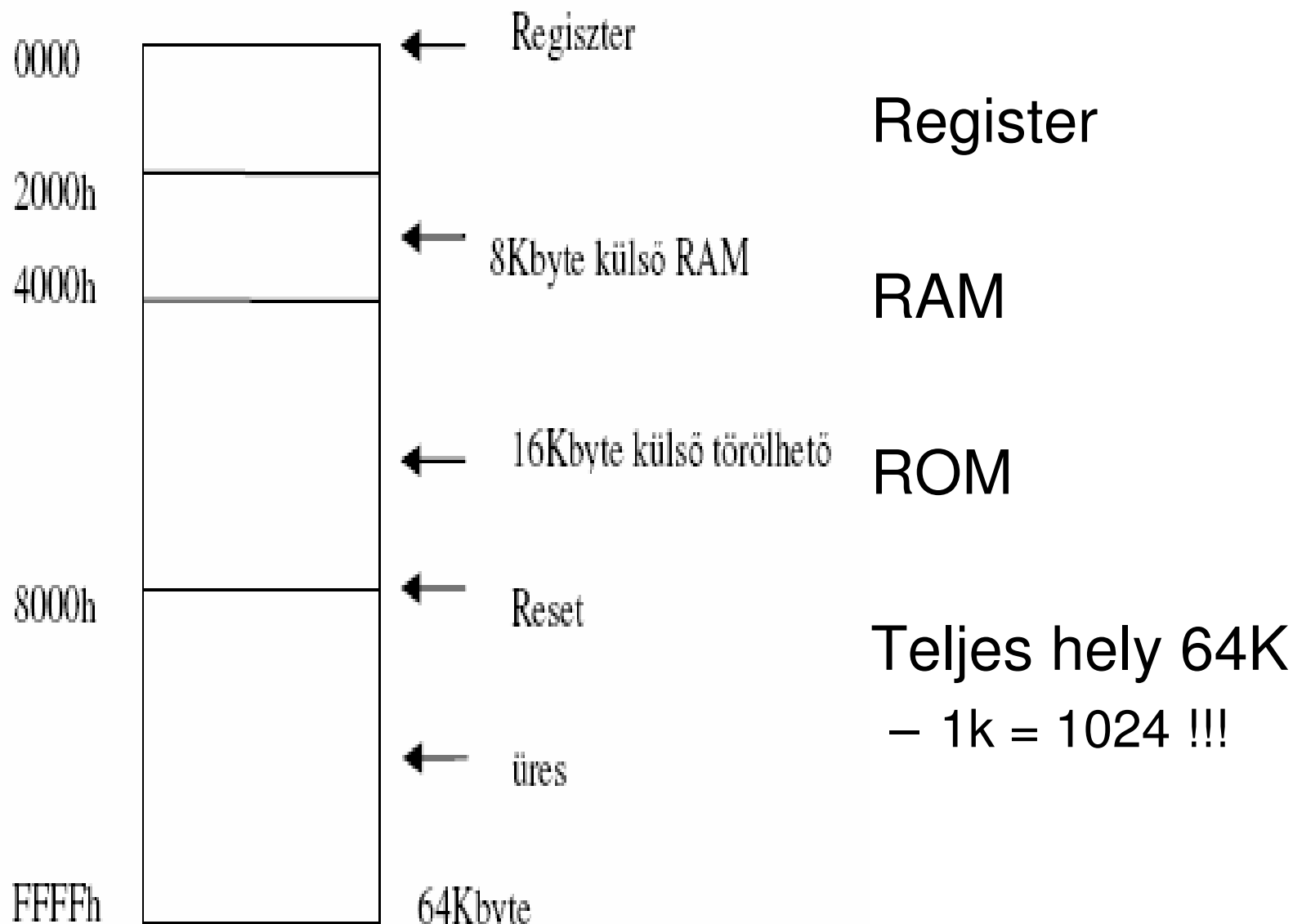

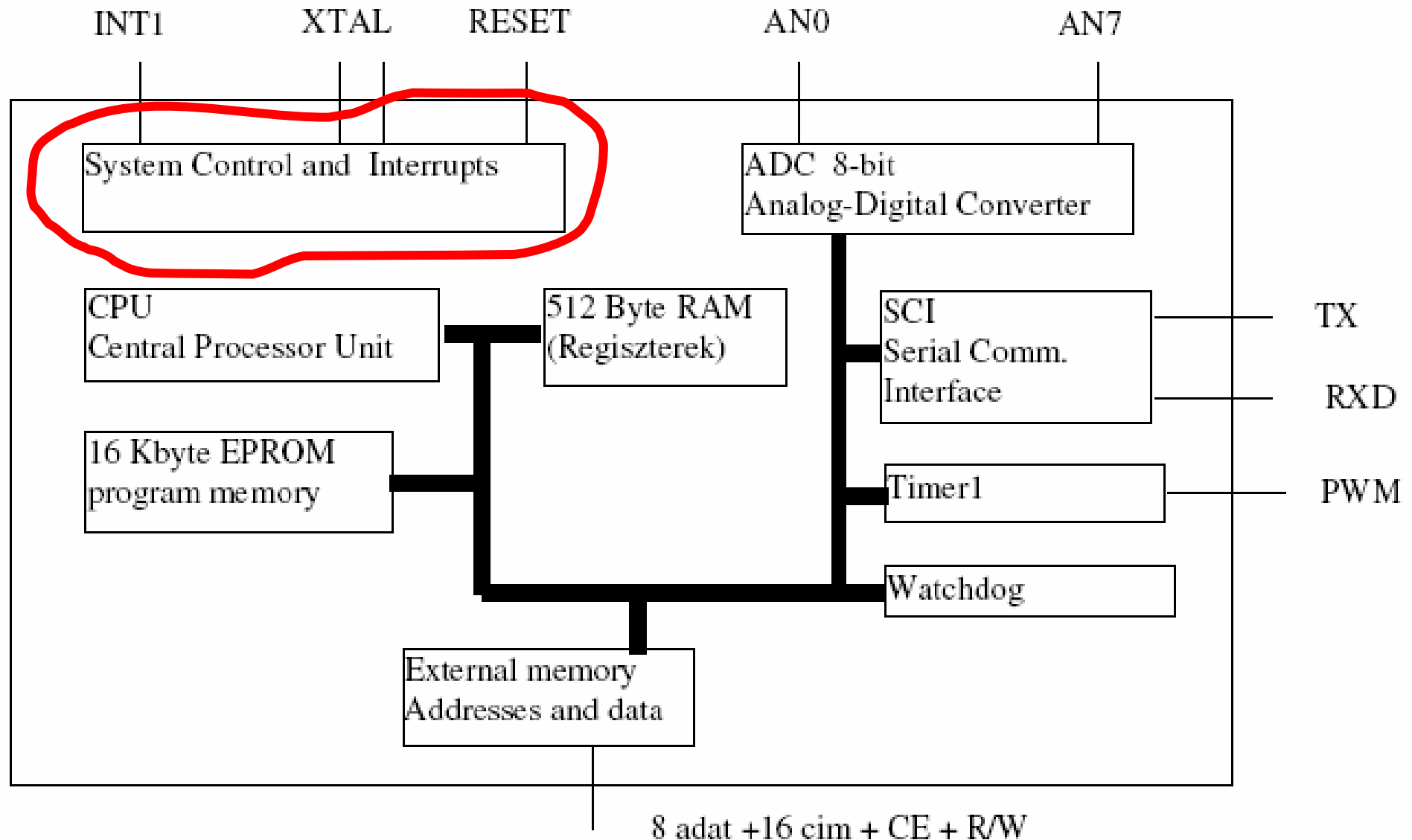
TEXAS TMS370

Külső memóriák

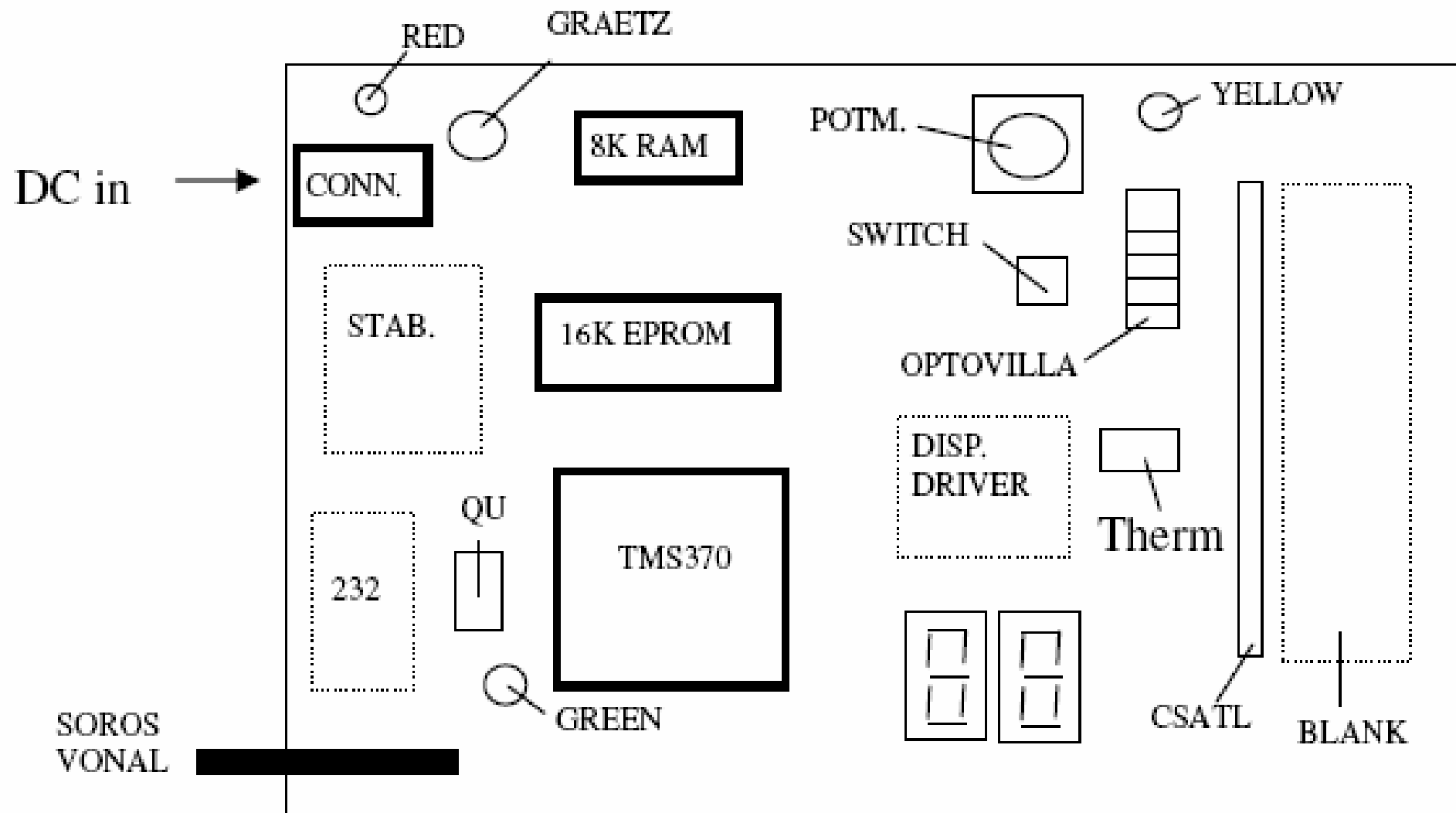
TEXAS TMS370

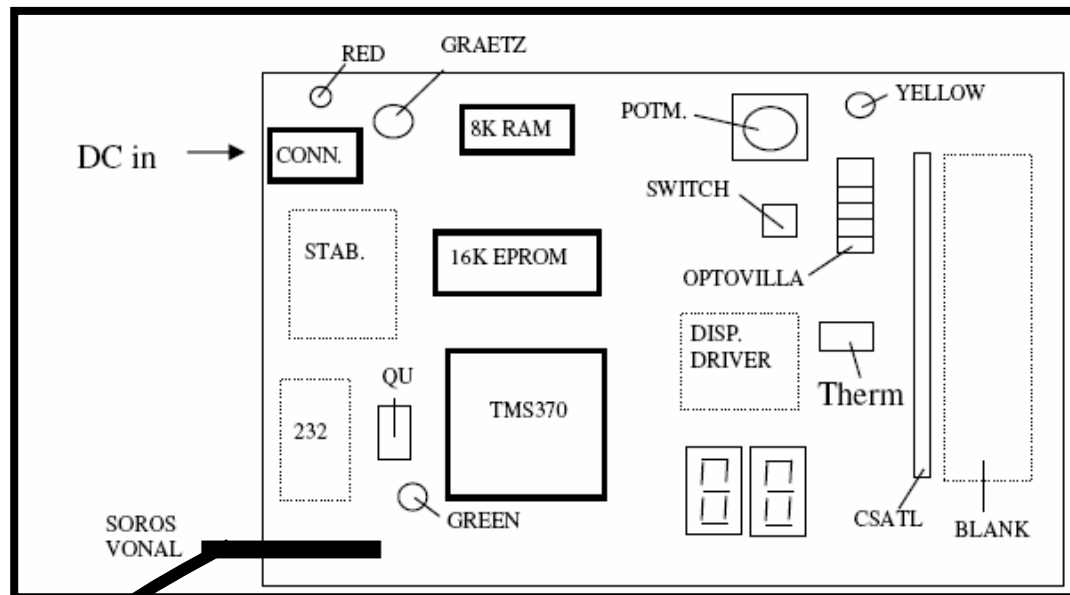
Interrupt

- Program megszakítás
  - Külső forrásból
  - Belső forrásból
  - Szoftver
- Szükséges műveletek
  - Mentés, IT tiltás, alprogram hívás (processor)
  - Mentés (felhasználó)
  - IT kód
  - IT forrás megszüntetése
  - Visszaállítás (felhasználó)
  - Visszatérés, IT engedélyezés

Fejlesztői környezet

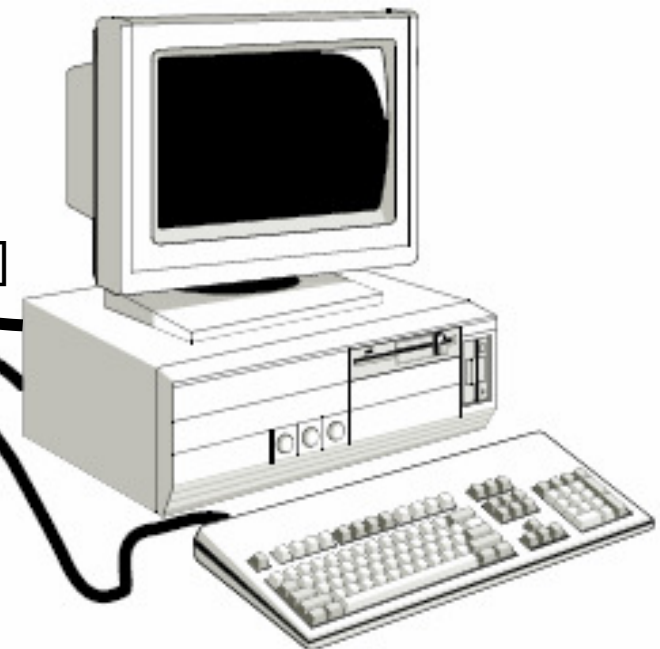

Összeállítás

C:\TMS370\TMS94.exe

Com[1;2]

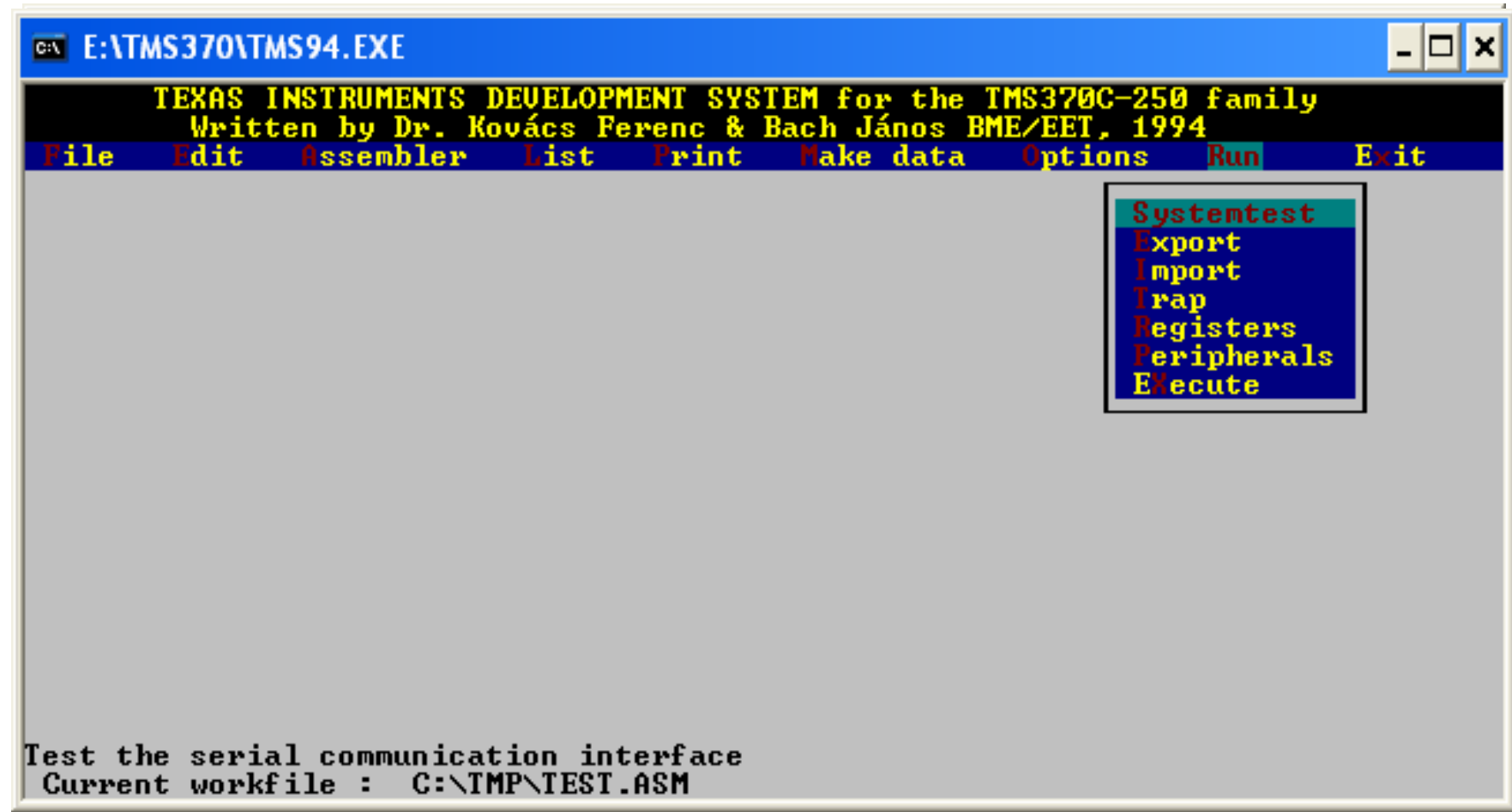

Működik?

- Indítsuk el TMS94.exe programot. Ezt követően:
  - először definiálni kell azt file-t, amin dolgozni akarunk,
  - ezután OPTION menüpontban nyomjunk egy „U”-t,
  - adjuk meg a COM[1;2]-öt,
  - ellenőrizzük, hogy kap-e tápfeszültséget a mikrogép (vagyis világít-e a piros LED),
  - ellenőrizzük, hogy fut-e a monitor a mikrogépen, vagyis villog-e a zöld LED (ha nem, nyomjuk meg a RESET gombot)
  - ezután ellenőrizzük a mikrogép és a PC kapcsolatát (RUN, Communication), aminek hatására egy villanás után semmi új nem íródik ki; hiba esetén „no communication” jelenik meg.

IGEN!

TMS94.exe

Program készítés

MEMORY

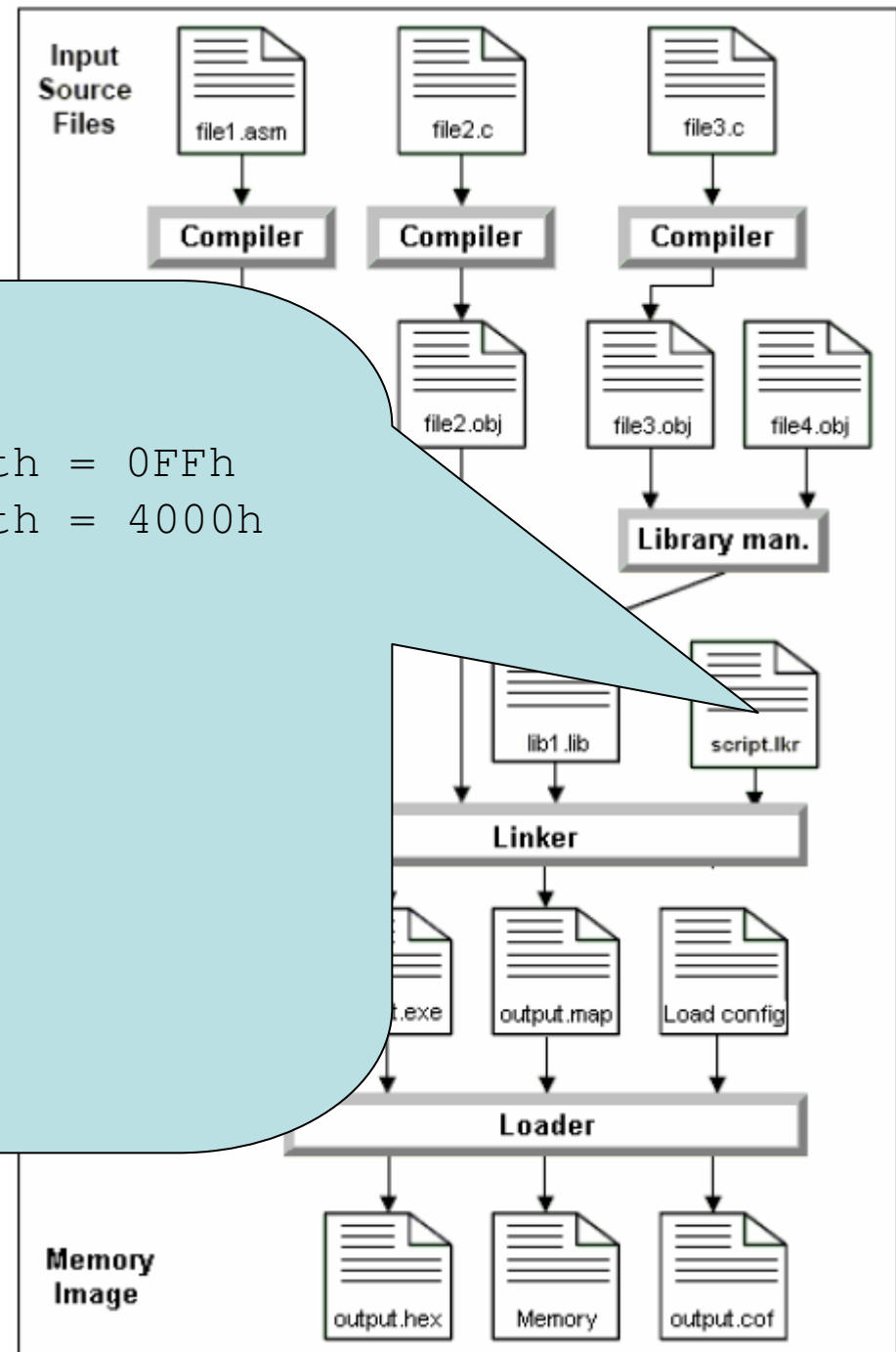
```
{  
  RAM: origin = 000h      length = 0FFh  
  ROM: origin = 02000h    length = 4000h  
}
```

SECTIONS

```
{  
  .text: > ROM  
  .data: > ROM  
  .bss:  > RAM  
}
```

terkep me

Ez a végrehajtható kód

Lépések

- EDIT módban az assembler-nyelv program beírása,
- ASSEMBLER módban fordítás; hiba esetén vissza EDIT-be és javítás,
- „no error” esetén MADE módban az object kód elállítása,
- RUN módban „Export” utasítással a program letöltése a RAM 2000h címére,
- „Trap” módban a kívánt megállási cm beírása (ha ráfut a program, visszaugrik a monitorba),
- „Execution” módban a program elindítása, célszeren 2000h címről,
- Előírásszerű trap-re futás után „Registers” vagy „Import” utasítással a memóriák visszaolvasása táblázatosan, hexadecimális formában.

ASM formátum

Megjegyzés

Címke

Közvetlen operandus
Numerikus konstans

- ; ----- KERET-PROGRAM -----
- START: mov #60h,B
- ldsp   ; stack kezdete REGfile-ban, R60
- DINT   ; Utasítás mnemonik
- call INIT   ; inicializálás
- ; ---- hallgatói program kezdete:
- TRAP 0   ; Közvetlen operandus
- .end

Címke hivatkozás

Közvetlen operandus

Forrás vége !!!

LST formátum

Sorszám

Elhelyezés számláló

```
75 2000                                .text  2000h    ; a program 2000h-nal indul
77                                     ;-----
78 2000  '8c201f                        br  START      ; should be branch, 3 byte!
79 2003    00                          .byte  0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0
    2004    00
    2005    00 same ...
81                                     ; itt olvashatok le az interrupt vektorok
82                                     ; a program es innen tovabb az illetekes cimkere
84 2010  '8c20f9                        br  TIM2INT     ; timer2 interrupt jump
85 2013  '8c20f7                        br  TIM1INT     ; timer1, address=2013h
86 2016  '8c20fb                        br  2016h      ; address should be=2016h
87 2019  '8c20fa
88 201c  '8c20f8
91                                     ;----- PROGRAM -----
93 201f    5260                        START:  mov  #60h,B
94 2021    fd                          ldsp          ; stack kezdete REGfile-ban
95 2022    f000                        DINT
96 2024  '8e2069                        call  INIT      ; inicializalas

143 2069    f7113e                     INIT:  mov  #11h,P03E ; SPISOMI/SIMO=outputs
144 206c    f7013d                     mov  #01,P03D  ; SPICLK=gen. purp. output
145 206f    f7015d                     mov  #01,P05D  ; SCICLK=gen. purp. output
```

Programkód relatív címmel

Programkód közvetlen operandussal

LST formátum

- Elhelyezés számláló
  - Abszolút című forrás
  - Relatív című fordítás
- Utasításkód
- Közvetlen operandus
- Vagy cím
  - Abszolút
  - Relatív

Utasítások

- NOP ;nincs művelet
- MOV Rs,Rd ;mozgatás Rs-ből ➔ Rd-be
  - MOV A,R06
  - MOV #2,R07
  - MOV #44H,R08
- .equ ;szöveg helyettesítő (#define)
  - C .equ R02

Műveletvégzés

- Összeadás
- ADD R_s, R_d ; $R_s + R_d \rightarrow R_d$
  - Összeadás, átvitel (túlcsordulás) kezelése
- ADC R_s, R_d ; $R_s + R_d + C_y \rightarrow R_d$
- Kivonás
- SUB R_s, R_d ; $R_d - R_s \rightarrow R_d$
- CMP R_s, R_d ; nincs eredmény
  - Átvitel (alulcsordulás) kezelése
- SBB R_s, R_d ; $R_d - R_s - 1 + C_y \rightarrow R_d$

Műveletvégzés II

- Összeadás
- INC   Rd   ; $Rd + 1 \rightarrow Rd$
- INCW   #iop8,Rp ; $Rp + \#iop8 \rightarrow Rp$
  - Összeadás, átvitel (túlcsordulás) kezelése
- Kivonás
- DEC   Rd   ; $Rd - 1 \rightarrow Rd$
  - Átvitel (alulcsordulás) kezelése
- Kinulláz
- CLR   Rd   ; $0 \rightarrow Rd$

Műveletvégzés III

- Szorzás
- MPY R_s, A ; $R_s * A \rightarrow (A:B)$
- Osztás (egészosztás)
- DIV R_s, A ; $(A:B) / R_s \rightarrow A; B$
  - A eredmény
  - B maradék

Logikai műveletek

- AND   Rs,Rd   ; $R_s \& R_d \rightarrow R_d$
- OR   Rs,Rd   ; $R_s | R_d \rightarrow R_d$
- XOR   Rs,Rd   ; $R_s \wedge R_d \rightarrow R_d$
- INV   Rd   ; $\sim R_d \rightarrow R_d$
- CMPBIT name   ; $\sim \text{name} \rightarrow \text{name}$

– Nem állít Cy flag-et

Vezérlés átadás

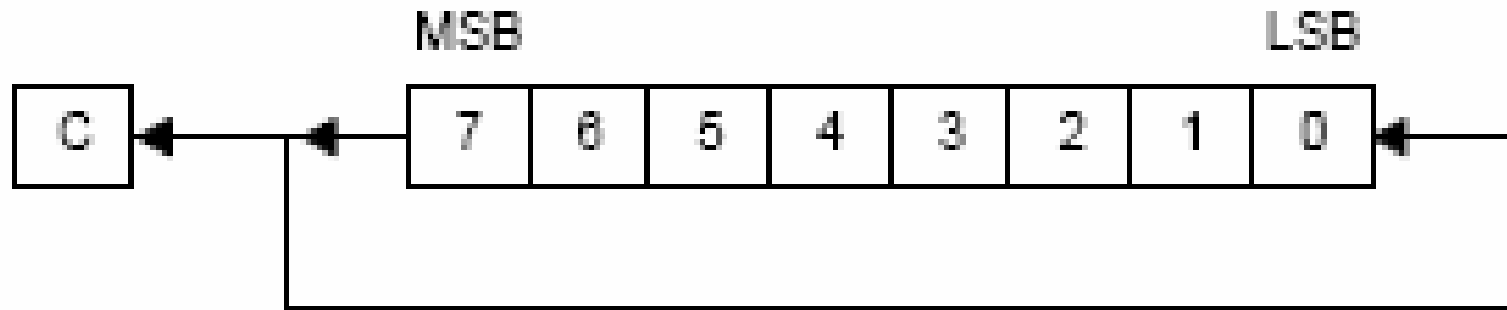
- JMPL címke16 ; feltétel nélküli ugrás
- JMP címke8 ; feltétel nélküli ugrás
- Feltételes ugrások
- JNZ címke8 ; jump if no zero
- JZ címke8 ; jump if zero
- JNC címke8 ; jump if no carry
- JC címke8 ; jump if carry
- DJNZ Rn,címke8 ; decrement and jump no zero
- ...

Vezérlés átadás II

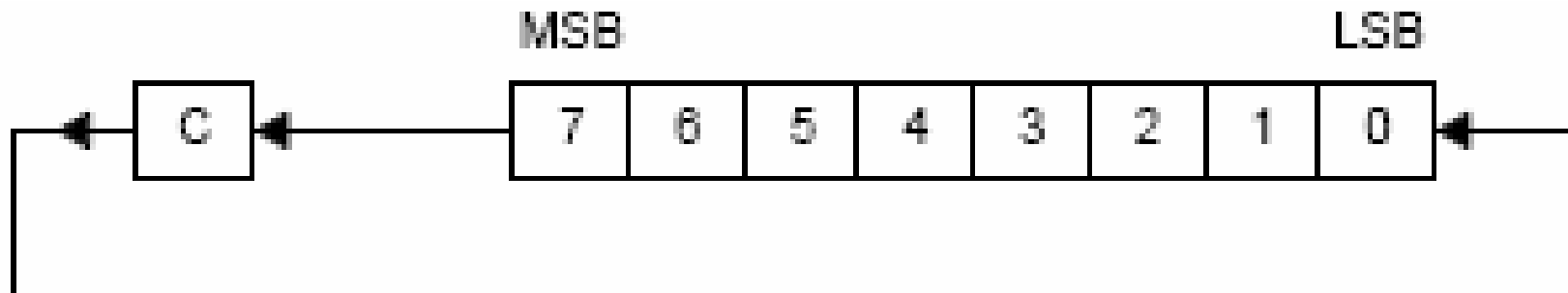
- Subroutine
  - CALL címke ; feltétel nélküli hívás
  - CALLR címke ; feltétel nélküli hívás
    - Visszatérési cím a stack-be
- Visszatérés
  - RTS ;return form subroutine
  - RTI ;return from interrupt
- Stack kezelés
  - PUSH d ;d → (SP)
  - POP d ;(SP) → d

Rotate

- RL Rd ;rotate left

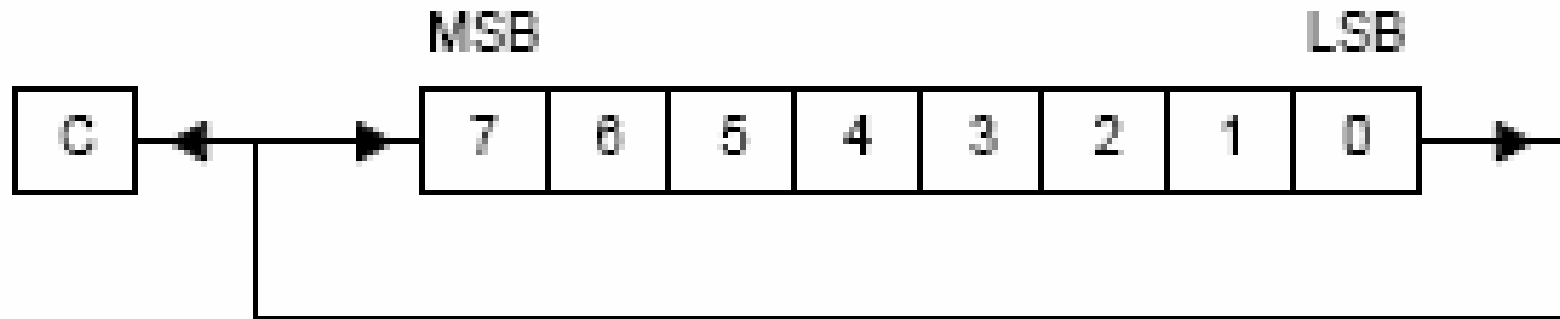

- RLC Rd ; Rotate Left Through Carry

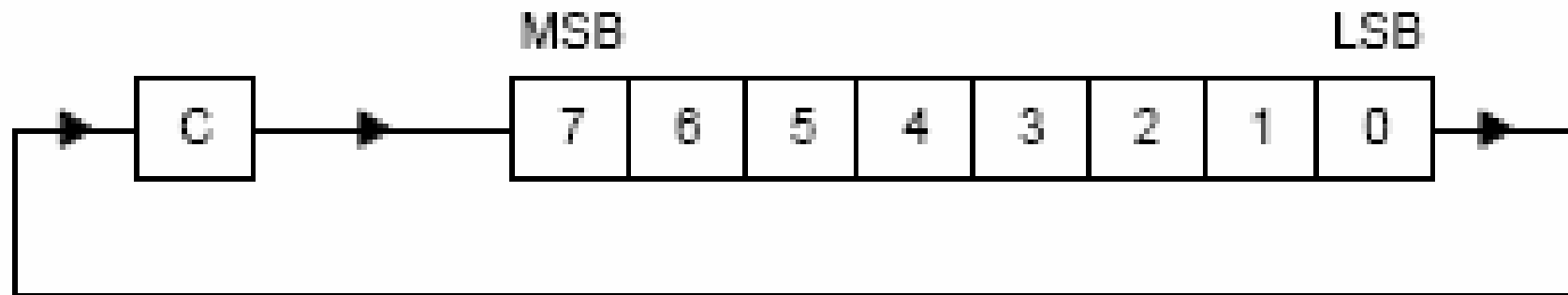

Rotate

- RR Rd ;rotate left

- RRC Rd ; Rotate Left Through Carry

Bitműveletek

- SBIT0   name   ; 0 → name
- SBIT1   name   ; 1 → name

- JBIT0   name,címke8
- JBIT1   name,címke8
- BTJO   s1,s2,címke8   ;s1 & s2
- BTJZ   s1,s2,címke8   ;s1 & s2

- SETC   ; 1 → Cy
- CLRC   ; 0 → Cy

Speciális műveletek

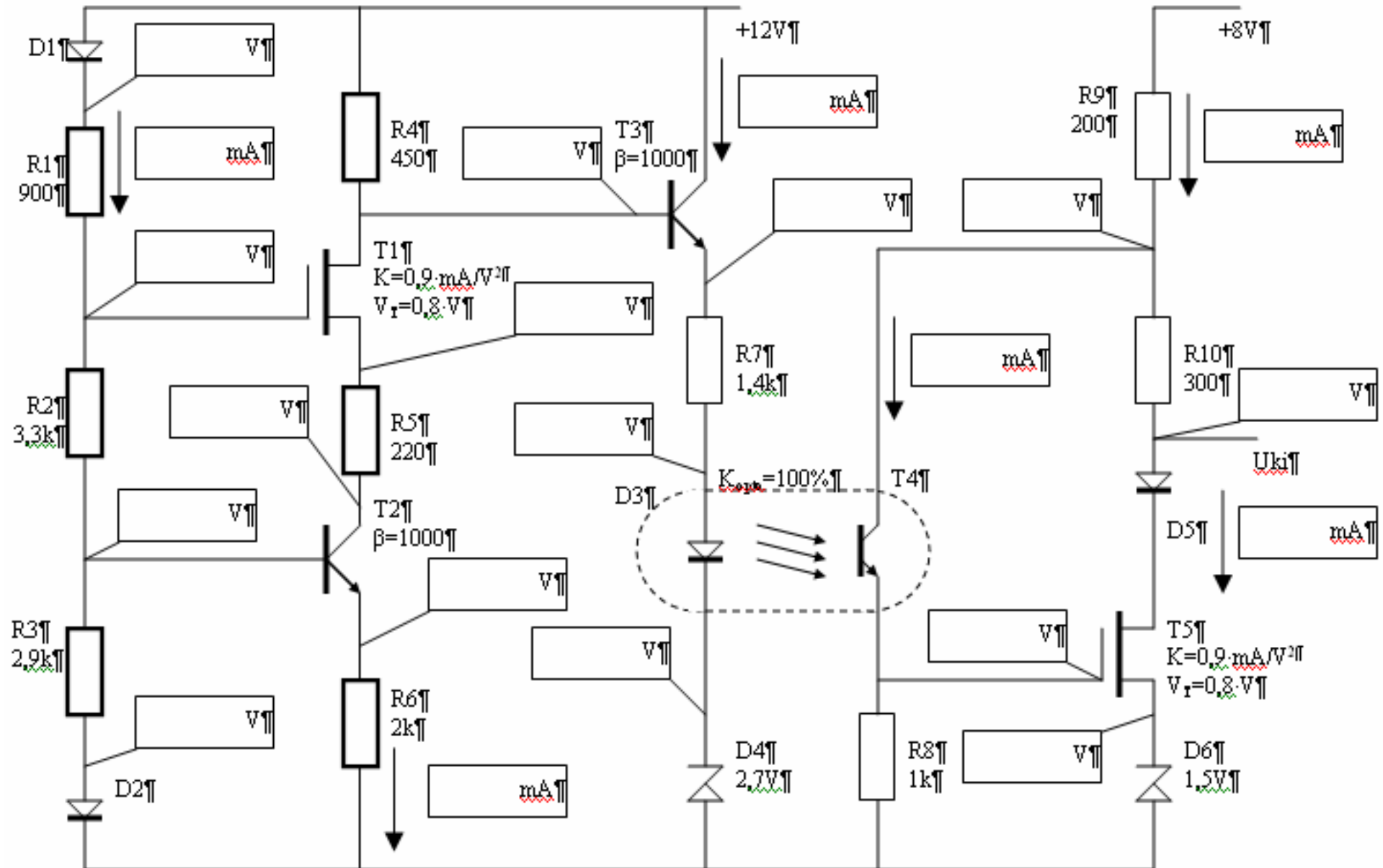
- SWAP Rd ; exchange Rd(7..4) Rd(3..0)
- TRAP #n ; trap to subroutine
- XCHB Rd ; exchange with B
- LDSP ;Load stack pointer
- STSP ;Store stack pointer

Mintapéldák

Határozza meg az alábbi áramkör munkaponti áram és feszültség adatait!

A1

Határozza meg az alábbi áramkör munkaponti áram- és feszültség adatait!

B1

